

# Стефан Данаилов откри изложба на ромски снимки

от страница 1 · 99 роомен дар

**Свои фотографии представиха 14 роми от Гърция и Валентин Симеонов от България**

**Министърът на културата Стефан Данаилов откри изложба на ромски фотографии от Гърция и България в изложбена зала "Средец" на министерство на културата. Събитието бе организирано по повод 8 април - Международен ден на ромите и е една от проявите, обединени в проекта "Фокус Върху живота на ромите в Европа".**

"Убеден съм, че предстоящите дни ще бъдат пресечна точка не само на творчески-

те търсения, те ще са камализатор за ускоряване динамиката в обмяната на идеи за интеграционните процеси", приветства присъстващите Стефан Данаилов. Приветствия поднесоха и Фернандо Понс, ръководител на политическата секция на Европейската комисия в България, народният представител Тома Томов.

Прочетен бе и поздравителен адрес от Вицепремиерът Емел Етев, председател на Националния съвет за сътрудничество по

етническите и демографските въпроси. Стелиос Ефстатопулос - ръководител на програмата на Министерството на културата на Гърция за обучение на роми, също приветства участниците в събитието.

Министър Данаилов изтъкна, че Министерство на културата и Националният фонд "Култура" активно подкрепят ромски автори и че ромската култура е част от интелектуалното богатство на страната ни. Сред гостите бяха и Явор Димитров, заме-

стник-министър на труда и социалната политика и Димитър Бонгалов, заместник-министр на правосъдието, представители на Министерството на културата на Гърция, на неправителствени организации и др.

В изложбата са представени фотографии на 14 роми от Гърция, между които Хараламбос Панайотис, Ирина Димитриу, Евангелия Бояззи, Георги Роза, Павлидис Илиас, както и на Валентин Симеонов от България.

РИЦ/RIC



## Рая Рипилюс: Ромските деца могат да ти покажат света в толкова различни цветове

**Животът с всичките му светлини, сенки, сънца, дъждове, сълзи, усмишки, чувства и усещания заснеха върху филмова лента 22 ромски деца от България, Румъния и Македония по време на семинара за едноминутни детски филми, който се провежда в Монтана от 3 до 7 април 2006 година.** За първи път България е домакин на подобен семинар. За първи път домакини на такива международно събитие са и ромите от фондация "Шам" заедно с Община Монтана и Център Амалие - Велико Търново. Една

суматоха, която живелите на Монтана отдавна не бяха видели. В рамките на семинара децата трябва да подгответ, режисират, заснемат и монтират едноминутен филм по проблем, който самите си изберат.

Филмовата работилница в Монтана е част от поредица семинари, които УНИЦЕФ, Европейската културна фондация и Университета в Сандберг организират в рамките на програмата The OneMinutesJr. На въпроса защо са избрали точно жанра "Едноминутни филми" ръководителят на хо-

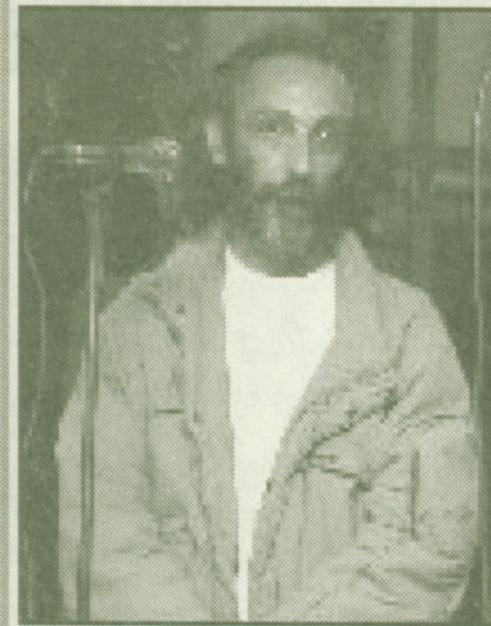
ландския екип обучили Крис Шуп отговори: "Днес всички бързаме нанякъде и имаме толкова малко време да чуем какво има да ни каже някой. А още повече ако това са деца. Децата не говорят в медиите. Ние възрастните говорим за техните проблеми, а даже не ги питаме какви точно са те. Сега те имат възможност да ги кажат. А защо точно една минута? Никой няма да намери време и да седне да изглежда едночасов филм, но една минута всеки ще намери да спре и да чуе какво тези деца имат да му кажат.

Дори и изразът е такъв "Почакай само минута". Рая Рипилюс от Европейската културна фондация сподели, че семинарите с ромски деца са най-невъзбранимото преживяване. "Ромските деца могат да ти покажат света в толкова различни цветове,

дори и изразът е такъв "Почакай само минута". Рая Рипилюс от Европейската културна фондация сподели, че семинарите с ромски деца са най-невъзбранимото преживяване. "Ромските деца могат да ти покажат света в толкова различни цветове,

дори и изразът е такъв "Почакай само минута". Рая Рипилюс от Европейската културна фондация сподели, че семинарите с ромски деца са най-невъзбранимото преживяване. "Ромските деца могат да ти покажат света в толкова различни цветове,

## Млади ромски фотографи



Ако фотографията е прозорец към Всекигневната реалност, то фотографите не са просто наблюдатели, те изразяват своята гледна точка и позиция върху текущите събития. Кога действителността се отразява "обективно", остава спорен въпрос, взаимодействието между реално и фантастично е

все недефинирано. Когато обрисуват роми, фотографите, повлияни от фолклора и митологията им, ни разкриват един мистичен свят, който ни изпълва понякога с любопитство и състрадание, то понякога предизвиква подозрение и страх. Ромите са "актьори" на една импровизирана сцена и по този начин поощряват митът, в който повечето от нас вярват. Предложението на Министерството на културата на Гърция, направено през 1999, да се създаде фотографско ателие за млади цигани отваря един прозорец, през които можем да надникнем в реалността на циганския живот, минавайки през митовете и предубежденията на странични наблюдатели. Това, което най-много заинтригува студентите беше шансът до създават своя собствени работи. Циганите, които обикновено бяха обект на фотографите, сега сесяха зад обектива и то не по-малко добре. Те записаха своето собствено пространство, създаха портрети на своя свят; те създаха техника и език, който бързо надмина студентския и се превърна в личен език и естетика.

Стелиос Ефстатопулос

ната статия, изправила се в центъра на Монтана, в различните фигури, които можеш да направиш от лист хартия за една минута, снимаха в църквата, в болницата, на гробищата... За детското въображение няма граници. Както и за това на самите обучители... Не успяха да се справят само с желание то на 12-годишния Светли от Перник, който искал мечка за филма си "Ромска рулетка".

Във филмите на децата имаше много училища. В рамките на една минута те успяхаха да покажат какво е да си образован и колко важно е това за ромската общност. С детската си искреност малките режисьори разбиха стереотипи, които ромските организации и лидери не са успели да разбият с години. Във филмите тежи и много обига, остават много въпроси: защо в дикотомията в заведението те преценяват първо по цвета на кожата, защо като миеш по улицата се обръщат след теб... Филмът "Сметалото" на Здравка Николова

от Видин питаше защо светът продължава да се затваря в рамките на едно сметало, където белите и черните пулове са винаги отделени.

Във филмите на ромските деца имаше и много надежда. 13-годишната Борянка от Добродан, Троянско, цял живот се е грижала за семейството си, защото 15-годишната ѝ сестра е болна по раждане и целият си съзнателен живот е прекарала с мајка си по болници. Възможно е целия, защото е имало периоди, в които родителите ѝ отивали на работа в чужбина, за да съберат пари за следващата сесия опити за изцеление. А през това време Борянка готви, чисти, отговаря за бариерата на фабриката, до която живеят, ходи на училище... И чака своята бяла лястовица. Когато я попитах "За какво разкажеш във филма си, какво искаш най-много?", тя ми отговори: "Искам сестра ми да оздравее и да влезе с мама да си въдат винаги въкъщи..." Спрете за една минута и вижте тези филми... Теодора КРУМОВА